

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา*

THE 21ST CENTURY ADMINISTRATIVE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER CHACHOENGSAO VOCATIONAL INSTITUTES

สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์, วิชิต แสงสว่าง

Suwat Kuakiatkan, Wichit Saengsawang

มหาวิทยาลัยเกริก

Krirk University

Corresponding Author E-mail: In.little1983@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 181 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้เป็นค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่า t - test และ f-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา 2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา; อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study level of 21st century administrative skills of school administrators under Vocational Institutes and 2. To compare the 21st century administrative skills of school administrators under Vocational Institutes classified by sex, age, education level and work experience. Conducted by quantitative research. The sample groups were 181 teachers in schools under Chachoengsao Vocational Institutes obtained by random sampling determined using Krejcie and Morgan table and using a multi-stage random. The Tools used to collect data were questionnaires with 5 levels of estimation scale. Statistical data were analyzed by using a computer program using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research results revealed that: 1. Level of the 21st century administrative skills of school administrators under Vocational Institutes, by overall and each aspect were at high level, sorted by the highest to the lowest level: critical and creative thinking skill, interpersonal skill, communication skill, technological and digital literacy skills, teamwork skills and problem-solving skills. 2. Comparison results of the 21st century administrative skills of school administrators under Chachoengsao Vocational Institutes classified by sex, age, education level and work experience were found that samples with different sex, age, education level and work experience did not have different opinions on the 21st century administrative skills of school administrators under Chachoengsao Vocational Institutes.

Keywords: 21st century administrative skills; school administrators; Chachoengsao Vocational Education

บทนำ

บริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580), 2561) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมี

ความเหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการจึงต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559; พระมหาภูริช ทนตรีโส, 2562; คณาพงษ์ พิงมี, 2562; สุวรรณ แก้วนะ, 2562) แต่การที่ประเทศไทยจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ เช่น การเปลี่ยนบทบาทครูให้เหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมีความก้าวหน้าแบบก้าวกระโดด อีกทั้งเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนไทย ส่งผลให้ต้องเร่งพัฒนาคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกและตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหาร การศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสมเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่าดอนกลอย, 2556) การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศเทคโนโลยี (ศศิครดา แพงไทย, 2559) ทำให้ทักษะการบริหารของผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบการศึกษาภายในประเทศ แสวงหาวิธีการ ทักษะและความสามารถในการนำพาองค์กรทางด้านการศึกษาไปสู่โลกแห่งการเปลี่ยนหรือโลกศตวรรษใหม่ (บุญมา แพงศรีสาร, 2561) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม และคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนการจัดระบบระเบียบการกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (ปัทมา ประทุมสุวรรณ, 2562)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการ

บริหารในศตวรรษที่ 21 เพียงใด และเปรียบเทียบว่าทักษะของผู้บริหารในสถานศึกษาที่จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 181 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและแบ่งสัดส่วนด้วยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามจำนวนประชากรของแต่ละสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 7 แห่ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน ได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองทางไปรษณีย์ และส่งซองจดหมายติดตราไปรษณียากรแนบไปด้วย เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับมาให้ผู้วิจัยรวบรวมเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 1) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของครู โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติทดสอบ t - test และ F - test

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.45	0.62	มาก
2 ทักษะการแก้ปัญหา	3.98	0.92	มาก
3 ทักษะการสื่อสาร	4.15	0.85	มาก
4 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.13	0.84	มาก
5 ทักษะทำงานเป็นทีม	4.04	0.90	มาก
6 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.22	0.83	มาก
รวม	4.17	0.83	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.44	0.45	4.48	0.46	-0.599	.550
2. การแก้ปัญหา	3.94	0.83	4.05	0.84	-0.921	.359
3. การสื่อสาร	4.13	0.70	4.20	0.77	-0.630	.529
4. เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.10	0.72	4.18	0.76	-0.749	.455
5. การทำงานเป็นทีม	4.01	0.78	4.09	0.82	-0.694	.489
6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.16	0.73	4.33	0.74	-1.504	.134
รวม	4.13	0.70	4.22	0.73	-0.945	.346

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ

ข้อความ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	ระหว่างกลุ่ม	.788	3	.263	.610	.609
	ภายในกลุ่ม	76.120	177	.430		
	รวม	76.908	180			

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	ป.ตรี		ป.โท		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.44	0.46	4.47	0.45	-.499	.618
2. การแก้ปัญหา	3.95	0.83	4.03	0.85	-.653	.514
3. การสื่อสาร	4.14	0.70	4.17	0.78	-.280	.780
4. เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.11	0.72	4.17	0.77	-.497	.619
5. การทำงานเป็นทีม	4.02	0.78	4.08	0.83	-.501	.617
6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.18	0.73	4.30	0.75	-1.102	.272
รวม	4.14	0.70	4.21	0.74	-.650	.516

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อความ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21	ระหว่างกลุ่ม	.521	3	.174	.403	.751
	ภายในกลุ่ม	76.386	177	.432		
	รวม	97.339	180			

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 6 ทักษะ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับศศิตา เพลินจิต (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับณิษฐา ทองสมุทร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการบริหารงานที่ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรสสุคนธ์ มกรมณี (2555) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะทางการบริหาร กระบวนการและเทคนิคการบริหารมาเป็นส่วนประกอบในการบริหาร นั่นคือ จะต้องมียุทธศาสตร์และสมรรถนะใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพความพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน และบรรจง ลาวะลี (2560) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และสอดคล้องกับไกรสร เจียมทอง (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาความเป็นผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ความสัมพันธ์กับทุกคนอย่างเสมอภาคกัน และมีวิธีการสื่อสาร

สร้างความร่วมมือกับกลุ่มในฐานะผู้นำอย่างชัดเจน รวมทั้งนำเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวและเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคล่องแคล่วและประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับสุวิมล ทองจำรัส และ สจิวรรณ ทรรพสุ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับภนชญาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีการกระตุ้นให้บุคลากรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้บุคลากรนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภนชญาทิพย์ วรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์ข้อมูลได้รวดเร็ว ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศนำไปสู่การปฏิบัติงาน วิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำนโยบายใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทำให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิม และสอดคล้องกับคณินันต์ย กิจวิธิ (2560) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับในความคิดของครูหรือบุคลากร แสดงว่าผู้บริหารมีความสามารถในการนำผลการคิดวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โน้มน้าวให้บุคลากรในโรงเรียนสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น มีการวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรมได้

2) ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับสุวิมล ทองจำรัส และ สจิวรรณ ทรรพสุ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทักษะการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น

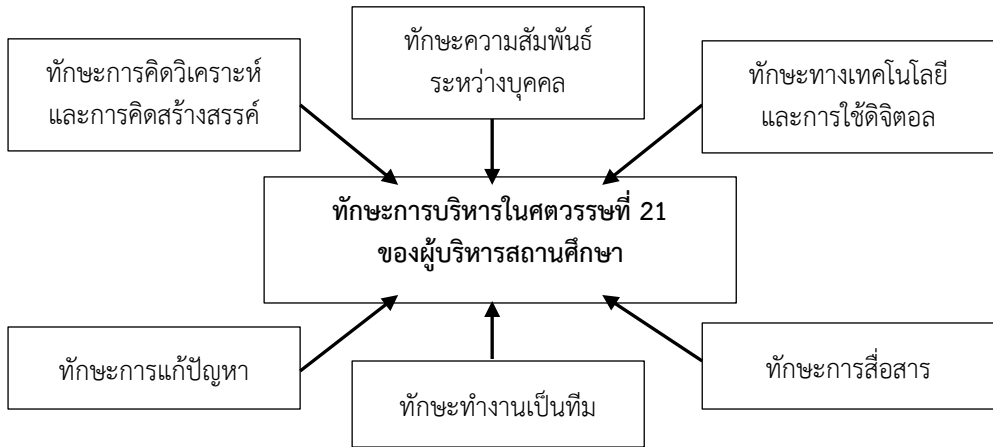

พื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาสาเหตุของปัญหาได้ สามารถเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ยอมรับความคิดเห็น และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมให้ทุกฝ่ายเสนอแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับ แซคส์ (Sachs, 1996) กล่าวว่า ลักษณะของผู้นำที่ดีต้องมีความเข้าใจตนเอง ยอมรับฟังและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจในสถานการณ์ของผู้ร่วมงาน สามารถนำความคิดของผู้ร่วมงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีทักษะในการแก้ปัญหาที่ดี ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา เพราะเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป การจัดการกับปัญหาก็ต้องเป็นไปด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ ยอมรับได้ในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเกิดปัญหาที่ขึ้นภายในหรือภายนอกสถานศึกษา สามารถเลือกแนวทางในการ แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

2. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ที่แตกต่างกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับกัญฉิมฐา ทองสมุทร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับอดุลย์พร ชุ่มช่วย และธีระพงศ์ บุศรากุล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารต่างกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน และมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ความรู้จากการวิจัย สรุปได้ว่า ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เรียงลำดับทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา และเมื่อเปรียบเทียบเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน แต่ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน นั้นแสดงว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่เป็นอุปสรรคต่อการมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย และมีการนิเทศ ติดตามเป็นระยะๆ
2. อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบชัดเจน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรจัดอบรมเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญและมีกระบวนการดำเนินการ

จัดการเรียนการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้และแนะนำบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

2. อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ติดตามเป็นระยะๆ ในการใช้ทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารอ้างอิง

กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). *ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ไกรสร เจียมทอง. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

คณาพงษ์ พึ่งมี. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ, 2(2), 50-58.*

คะนิงนิตย์ กิจวิธิ. (2560). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชัยยนต์ เพาพาน (2559). *ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. กาลสินธุ์: การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ผู้ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21, 28 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.*

ณัฐกร วรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(2), 126 – 138.*

ทองพันชั่ง พงษ์วารินทร์. (2552). *การพัฒนา 10 ความสามารถหลัก เพื่อก้าวสู่สุดยอดหัวหน้างาน. กรุงเทพฯ: ดิงค์ เบยอน.*

- ธนกร อัมจักร. (2557). ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ทริปปิเคิล กรุ๊ป.
- บรรจง ลาวะลี. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด, 6(2), 206 – 215.
- บุญมา แฝงศรีสาร. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารทางการศึกษาในยุคศตวรรษใหม่. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์, 2(2), 131 – 141.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระมหาภูริช หนตวิโส. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ, 2(2), 41-49.
- พิมผกา ธรรมสิทธิ์. (2554). หลักการบริหารการศึกษา. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- แพรวดาว สอนงผัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 37(4), 42 – 50.
- ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2558). การจัดนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ. สืบค้น 11 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.paitoon-srifa.com/moodle>
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82ก. หน้า 1.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <http://www.academia.edu/4001681>
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1. (ค้นคว้าอิสระครุ

- ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศศิธรดา แผงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 6(1), 7-11.
- สมหมาย อ๋าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1), 1 – 7.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 –2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุภาพร เหล่าทรัพย์เจริญ. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับความเป็นรองคณาจารย์ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 5(1), 218 – 229.
- สุวรรณ์ แก้วนะ. (2562). การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตามหลักพุทธธรรม. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 2(1), 39-45.
- สุวิมล ทองจำรัส และสัจจิวรรณ ทรรพสุ. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 10(3), 168 – 178.
- อดุลย์พร ชุ่มช่วย และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 7(2), 175 – 186.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. New York: Minnisota University.
- Sachs, B.M. (1996). *Education Administrator: A Behavioral Approach*. Boston: Houghton Mifflin Company.